

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. március 20.
(OR. en)

7604/23

COMPET 241
IND 127
MI 216
BETREG 2
DIGIT 44
ECOFIN 265
EDUC 100
ENER 139
ENV 272
POLCOM 50
RECH 100

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. március 17.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 168 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 168 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 168 final

Brüsszel, 2023.3.16.
COM(2023) 168 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra

Az EU hosszú távú versenyképessége: előretétekintés a 2030 utáni időszakra

Az európai vállalkozások képezik társadalmunk motorját; munkahelyeket, innovációt és jólétet teremtenek. A **versenyképesség és a termelékenység** a vállalkozások sikerének alapvető feltétele, amely évtizedek óta központi szerepet tölt be az uniós szakpolitikában.

A közelmúlt egymást követő válságaival szembesülve az EU gyorsan közös és összehangolt válaszlétezkedéseket hozott, tanúságot téve arról, hogy együttes erővel jelentősebb eredményt érhetünk el, mint amire a külön eljáró tagállamok együttvéve képesek. A Covid19-világjárvány zavarokat okozott az ellátási láncokban, Oroszország pedig fegyverként használta a földgázt, ami az energiaárak megugrásához vezetett, és e fejlemények próbára tették az európai modellt. Ezek a kihívások bevált gazdasági és ipari szakpolitikáink kiigazítására késztettek minket, hogy azok továbbra is jólétet és stabilitást biztosíthassanak polgáraink és vállalkozásaink számára, és hogy a jövőben is fontos szereplőként léphessünk fel a globális szinten. A válságkezelés ugyanakkor nem hoz létre olyan szilárd és időtálló gazdaságot, amely biztosítja jólétünket és globális súlyunkat. A gazdasági termelékenység nem épülhet csupán reaktív intézkedésekre.

Most eljött az ideje, hogy az EU hosszú távú versenyképességére összpontosítsunk az egyre nagyobb kihívásokat támasztó geopolitikai környezetben. **Itt az idő, hogy előretekintsünk a 2030 utáni időszakra**, vagyis azon az éven túlra, amikorra teljesíteni kell az uniós szakpolitikai célok többségét.

E közlemény célja, hogy információkkal szolgáljon a vezetőknek az európai gazdaság hosszú távú versenyképességére és termelékenységére vonatkozó megbeszéléseikhez. Az európai vállalkozásoknak bizonytalanságok, ellátási korlátok és nem minden esetben tisztességes versenykörülmények között kell döntést hozniuk a jövőt szolgáló befektetéseikről.

Az EU építhet az erősségeire, és többet érhet el annál, mintha pusztán azzal próbálkozna, hogy felzárkózzon és áthidalja a növekedési és innovációs szakadékat. **A jövőbe tekintő, jól meghatározott és összehangolt uniós keret elősegíti a sikeres vállalkozásokat, amelyek vonzó munkahelyeket kínálva és globális mércét állítva versenyképesek a világpiacon.** Ahhoz, hogy az uniós gazdaság 2030 után is fenntartható növekedési pályán haladjon, az EU-nak és tagállamainak tevékenyen fel kell lépniük az e közleményben felvázolt szerkezeti javulás, megfelelően célzott befektetések és szabályozási intézkedések megvalósítása érdekében. Itt az ideje, hogy változtassunk a működésünkön, mert most az EU hosszú távú versenyképessége forog kockán.

I. Az EU versenyképessége napjainkban

Az Európai Unió sok mindenre büszke lehet. A világ három fő gazdasági régiójának egyike, amelynek a világ többi részével folytatott áru- és szolgáltatáskereskedelme a világkereskedelem 16,2 %-át¹ teszi ki, ami meghaladja az EU-27 közel 15 %-os² részesedését a világ GDP-jében. Az alaposabb vizsgálat azonban azt mutatja, hogy az 1990-es évek közepe óta **a termelékenység átlagos növekedése az EU-n belül alacsonyabb, mint más jelentős gazdaságokban**, ami a termelékenységi szintek közötti szakadék növekedéséhez

¹ Own calculations on WB-WDI (a Világbank világfejlettségi mutatókra vonatkozó saját számításai) (<https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>)

² A Kereskedelmi Főigazgatóság statisztikai útmutatója - 2022. augusztus (europa.eu)

vezet. A demográfiai változások további korlátokat jelentenek. Az elemzés azt mutatja, hogy az EU nem tud lépést tartani a világ többi részével egyes transzverzális technológiák³ terén, mivel az innováció, az előállítás és a bevezetés mindhárom dimenziója tekintetében hátrányban van, és így nem tudja kihasználni a jövőbeni gazdasági növekedést elősegítő legújabb technológiai vívmányokat.

Az európai zöld megállapodásban⁴ és az európai digitális évtizedben⁵ megalapozott **kettős átállás ösztönzi a növekedést és az uniós gazdaság korszerűsítését**, új üzleti lehetőségeket nyit meg az európai vállalkozások számára, és elősegíti, hogy versenyelőnyre tegyenek szert a világpiacokon. Az 1990-től 2021-ig tartó időszakban az uniós gazdaság több mint 61 %-kal növekedett, miközben a kibocsátás 28 %-kal csökkent, így a gazdasági növekedés egyértelműen elvált a szén-dioxid-kibocsátástól. A magas szinten digitalizált ipar képes lesz intelligensebben, hatékonyabban, biztonságosabban és tisztábban termelni. Az adatvezérelt innovációba és adatelemzésbe már jelenleg is befektető vállalatok termelékenysége mintegy 5–10 %-kal gyorsabban növekszik, mint az ilyen befektetéseket nem végzőké⁶.

A világjárványt követő helyreállítás ösztönzése érdekében a Bizottság kijelölte az utat a **beruházások és a reformok** előmozdítására. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz mellett számos uniós program járul hozzá a kettős átálláshoz, például valamennyi uniós program összkiadásának 35 %-át az éghajlat-politikai célkitűzések elérésére fordították. A **zöld megállapodáshoz kapcsolódó, nemrégiben közzétett ipari tervben**⁷ a Bizottság felvázolta, hogy mik a feltételei annak, hogy a nulla nettó kibocsátású ágazat középtávon versenyképes maradjon, és hangsúlyozta, hogy a vállalkozások sikeres működéséhez gyorsabb és egyszerűbb eljárásokra van szükség. Adminisztratív egyszerűsítéseket és észszerűbb engedélyezési eljárásokat dolgozott ki a megújuló energiaforrások alkalmazása, a kritikus fontosságú nyersanyagok és a nulla nettó kibocsátású technológiák gyártása tekintetében, és idővel meg fogja vizsgálni azok szélesebb körben való elterjesztését. Erre célzottan és a magas szintű fenntarthatósági normák veszélyeztetése nélkül került sor.

II. A versenyképesség fokozása a 2030 utáni időszakban

Mára széles körű egyetértés alakult ki abban, hogy **a fenntartható versenyképességen, a gazdasági biztonságon, a kereskedelemen, a nyitott stratégiai autonómián és a tisztességes versenyen alapuló inkluzív gazdasági növekedés európai modellje a jólét forrása.**

A fenntartható versenyképesség a termelékenység növekedésén, a környezeti fenntarthatóságon, a makrogazdasági stabilitáson és a méltányosságon alapul. A gazdasági biztonság az uniós gazdaság azon képessége, hogy a reziliens és diverzifikált ellátási láncoknak és a jól teljesítő vállalkozásoknak köszönhetően kiállja a megpróbáltatásokat és megvédje a saját érdekeit. Azáltal, hogy a nyitott stratégiai autonómia megvalósítását tűzi ki

³ Ezek az önműködő irányítás következő szintje, a konnektivitás jövője, a decentralizált infrastruktúra, a következő generációs számítástechnika, az alkalmazott MI, a programozás jövője, a bizalmi architektúra, a biotechnológiai forradalom. Az EU vezető szerepet játszik a következő generációs anyagok és a környezetbarát technológia előállításában és bevezetésében. Forrás: McKinsey [securing-europes-competitiveness-addressing-its-technology-gap-september-2022.pdf \(mckinsey.com\)](https://www.mckinsey.com/sectors/technology/our-work/assessing-the-technology-gap-september-2022)

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ COM(2021) 118 final.

⁶ OECD (2015). Data-driven innovation: big data for growth and well-being (Adatvezérelt innováció: a növekedést és a jólétet elősegítő big data technológia), OECD Publishing, Párizs.

⁷ COM(2023) 62 final.

célul, az EU elkötelezi magát a nyitott kereskedelem mellett, egyúttal felelősséget vállal egy fenntarthatóbb és méltányosabb világ kialakításáért, kiépíti a reziliencia növeléséhez szükséges saját kapacitásait, valamint fellép a kényszerítő és tisztességtelen gyakorlatok ellen.

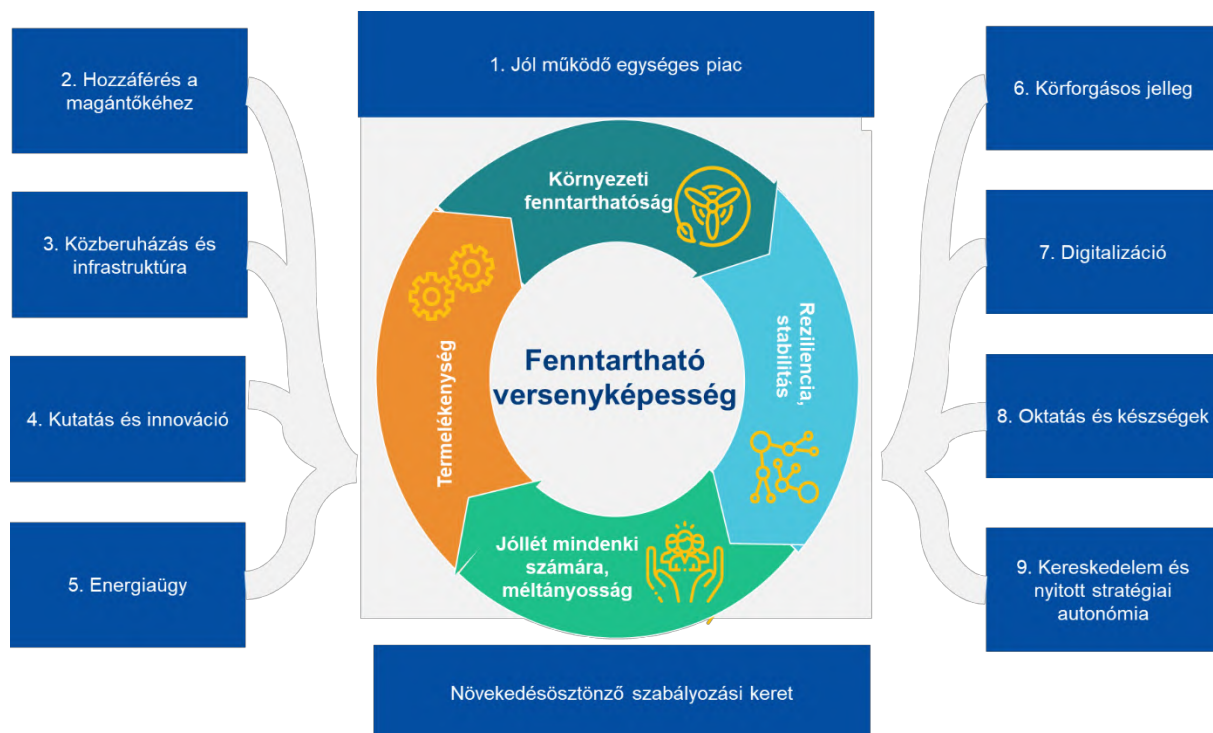
Az Európai Unió múltjából értékes tanulságokat lehet levonni. Az egyértelmű versenyképességi dimenzióval rendelkező, széles körű közösségi szintű programok és reformok – mint például az 1950-es években a *közös kereskedelempolitika*, az 1980-as években pedig az *Egységes piac program* – fellendítették a gazdasági tevékenységet és a termelékenységet. **A határozottabb közös uniós szintű fellépés ma újfent serkentheti a jólétet és a termelékenységet.**

Pontosan a jogok és értékek európai rendszere jelenti az EU vonzerejét az egyének és a vállalkozások számára, mivel a **mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító** erős európai szociális modellen és a piacgazdaságon alapul, és senkit nem hagy magára. Az EU élen jár a társadalmi befogadás legtöbb dimenziójában⁸, amit a szociális jogok európai pillére támaszt alá. A szilárd intézmények, a jól működő munkaerőpiacot is felölelő stabil makrogazdasági keret, a fenntartható adóssághelyzet és az árstabilitásra törekvő politika továbbra is az EU versenyképességének sikertényezői lesznek. A jogállamiság garantálja az alapvető jogokat, és támogatja a stabil, kiszámítható és beruházásbarát üzleti környezetet, biztosítva a jogorvoslathoz való jogot. Hasonlóképpen, az EU erősségei közé tartozik a minőségi infrastruktúra és a jól képzett és felkészült munkaerő jelentette humán tőke.

Az **európai szemeszter** keretében a Bizottság a továbbiakban is elemzéseket fog készíteni, és országspecifikus ajánlásokat fog kidolgozni a tagállamok fenntartható és inkluzív növekedését hátráltató legfontosabb szűk keresztmetszetek kezelése érdekében, hogy biztosítsa a hatékony reformdinamikát **a versenyképesség és a termelékenység fellendítéséhez szükséges megfelelő feltételek**, köztük a költségvetési politikák és a makrogazdasági stabilitás megteremtéséhez.

Európa jövőbeni versenyképességének előmozdítása érdekében a Bizottság kilenc, egymást kölcsönösen erősítő tényező mentén kíván tevékenykedni. E kilenc tényező mellett a Bizottság a fellépés második pilléréként aktívan munkálkodni fog **a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakításán.**

⁸ A Gini-index alapján mért jövedelmi egyenlőtlenségek mértéke 30 pont, szemben az USA-beli 41-gyel és a kínai 39,7-gyel. Az általános jövedelmi egyenlőtlenség folyamatosan csökkenő tendenciát mutat – [A szociális eredménytábla mutatói – A szociális jogok európai pillére – Eurostat \(europa.eu\)](#)

1. Jól működő egységes piac

Az egységes piac 23 millió vállalkozást foglal magában, amelyek közel 128 millió embert foglalkoztatnak, és mintegy 9 %-kal járul hozzá az EU GDP-jének strukturális növekedéséhez⁹. Több mint 440 millió fős ügyfélkört biztosít a vállalkozásoknak, így megalapozva a határokon átnyúló növekedést és a méretgazdaságosság elérését.

„A 30 éves az egységes piac”¹⁰ című közlemény áttekinti az elért eredményeket és az egységes piacon rejlő lehetőségeket, és jelzi, hogy hol lehet többet tenni az akadályok lebontása és az egységes piac elmélyítése érdekében.

Vitathatatlan, hogy az egységes piac az EU versenyképességének központi eleme, és ez a jövőben sem fog változni. Az egységes piac az a vívmány, amely kézzelfoghatóvá teszi a Szerződésben foglalt négy alapvető szabadságot.

Az egyenlő versenyfeltételek továbbra is prioritást élveznek az egységes piacon és világszinten egyaránt. A vállalkozások számára az egységes piac a növekedés, a termelékenység és a versenyképesség fő hajtóereje. A fogyasztókban világszerte biztosak lehetnek afelől, hogy az Unióban vásárolt termékek biztonságosak és jó minőségűek, és magas szintű munkaügyi és környezetvédelmi normákat betartva készültek. Amint az a „30

⁹ [Legal obstacles in Member States to Single Market rules](#) (Az egységes piaci szabályok jogi akadályai a tagállamokban), Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, Európai Parlament, 2020. november.

¹⁰ Közlemény – 30 éves az egységes piac, COM(2023)162 final.

éves az egységes piac” című közleményben is szerepel, az uniós jog helyes és időben történő átültetése döntő fontosságú annak biztosításához, hogy az egységes piaci jogszabályok elérjék a kívánt hatásokat.

Erőfeszítéseink középpontjában továbbra is a **szilárd versenypolitikának** kell állnia, amely kulcsfontosságú az innováció megvalósítása és az uniós fogyasztói árak csökkentése¹¹ szempontjából. A Bizottság az elmúlt évek jelentős fejleményeit, különösen a digitalizációt, valamint az áruk és szolgáltatások kínálatának új módjait figyelembe véve jelenleg végzi 20 versenyszabály- és iránymutatás-csomag felülvizsgálatát valamennyi érintett jogi eszközzel kiterjedően, hogy tükrözze a kereskedelmi csereforgalom egyre inkább összekapcsolódó és globalizálódó jellegét. Emellett új eszközöket vezetett be a versenyt érintő új fenyegetések leküzdésére. A digitális piacokról szóló jogszabály biztosítja, hogy a nagy platformvállalatok ne torzítsák a tisztességes versenyt. A külföldi támogatásokról szóló rendelet a külföldi támogatások által okozott torzító hatások kezelése révén védi az egységes piacon működő valamennyi vállalatot megillető egyenlő versenyfeltételeket. A Bizottság ezzel párhuzamosan továbbra is teljes mértékben ki fogja használni a piacvédelmi eszközöket és a szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelmet az olyan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, mint a dömping és a torzító támogatások.

Az egységes piac további integrációja – amint az a „30 éves az egységes piac” című közleményben is szerepel – megköveteli az akadályok lebontását és az egyes ágazatokra való összpontosítást. A Bizottság például az egyszeri adatszolgáltatás elvének szélesebb körű alkalmazásán fog munkálkodni: például **egyablakos ügyintézési rendszert** vezet be többek között olyan területeken, mint az adózás, a vámügy és a szabályozói jelentéskészítés¹². Ami a jövőt illeti, komoly lehetőségek rejlenek a szolgáltatások egységes piacának megerősítésében és kiterjesztésében.

Az egységes piac további bővítése és elmélyítése az egyetlen olyan intézkedés, amely igazán költséghatékonyan képes biztosítani az EU versenyképességét. Az elmúlt 30 évben az integráció szintje mind az áru-, mind a szolgáltatáskereskedelem terén megkétszereződött, de az EU GDP-jének mintegy 70 %-át kitevő szolgáltatások tekintetében az integráció továbbra is jóval alacsonyabb, mint az áruk terén.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatót javasoljuk:

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
1	Az egységes piac integrációja (kereskedelem a GDP arányában)	Belső piaci eredménytábla	Növekvő tendencia	23,5 % az áruk esetében (2021) 6,75 % a szolgáltatások esetében (2021)
2	Átültetési deficit	Belső piaci eredménytábla	0,5 %	1,3 % (2021)

¹¹ COM(2021) 713 final.

¹² Olyan kezdeményezések, mint az e-kereskedelemben 2021 júliusa óta alkalmazandó egyablakos hozzáadottértékadó-ügyintézés; a szervezetek pénzügyi és fenntarthatósággal kapcsolatos információihoz való hozzáférés javítását célzó egységes európai hozzáférési pontra (ESAP) irányuló, tárgyalás alatt álló javaslat (COM(2021) 723 final) vagy az EU egységes digitális kapuján keresztül elérhető egyszeri adatszolgáltatásra szolgáló technikai rendszer (OOTS).

2. Hozzáférés a magántőkéhez és a magánberuházásokhoz

A magánberuházások az EU-n belüli összes beruházás több mint 85%-át teszik ki¹³. A zöld és a digitális átállás felgyorsításához, a reziliencia megerősítéséhez és az Unió versenyképességének növeléséhez szükséges beruházásoknak elsősorban a magánszektorból kell származniuk. Az uniós tőkepiacok jelenlegi mérete és mélysége nem elegendő az EU jövőbeli növekedésének támogatásához. Az EU részvénytőkepiaci kapitalizációja a GDP százalékában kifejezve nem éri el az Egyesült Államok részvénytőkepiaci kapitalizációjának a felét, és Japánhoz, Kínához vagy az Egyesült Királysághoz mérten is alacsonyabb. Ez a helyzet annak ellenére, hogy az európaiak sokkal többet takarítanak meg, mint az amerikaiak. Az EU kockázati tőke-ágazata hússzor kisebb az Egyesült Államokénál¹⁴, és a legtöbb kockázati tőke-beruházás néhány uniós tagállamban koncentrálódik.

A versenyképes gazdasághoz a finanszírozási eszközökhöz való hatékony hozzáférésre van szükség. Bár az állami támogatás lényeges szerepet játszik a beruházások mozgósításában, már a szükségletek pusztán nagyságrendjére tekintettel is alapvetően fontos a jelentős magánfinanszírozás. Noha az elmúlt években lényegesen javult a forráshoz jutás az EU-n belül, a kockázati tőke (különösen a növekvő és terjeszkedő vállalkozások számára) továbbra is szűkösen áll rendelkezésre.

A tőkepiaci unió elmélyítése elengedhetetlen a magánberuházások mozgósításához, a finanszírozási források diverzifikálásához és az Unión belüli hatékony tőkeallokációhoz. A tőkepiacok növekedése és határokon átnyúló integrációja lehetővé teszi, hogy a vállalkozások különböző finanszírozási forrásokhoz és beruházási lehetőségekhez férjenek hozzá, amikor új vállalkozást indítanak vagy kiterjesztik tevékenységüket Európán belül. Ezen túlmenően az EU-nak fel kell számolnia a piaci fragmentációt a határokon átnyúló beruházások megkönnyítése érdekében. Ehhez jobban össze kell hangolni a fizetésektől mentes jogszabályokat, egyszerűsíteni kell a tőkepiacokra való bejutást, különösen a kisebb vállalkozások számára, el kell mélyíteni a lakossági befektetők tőkepiacokon való részvételét, és biztosítani kell a stabil piaci infrastruktúrát, a pénzügyi információkhoz való könnyű hozzáférést és az integráltabb tőkepiaci felügyeletet.

A Bizottság készen áll arra, hogy mind most, mind a jövőben teljes körű támogatást nyújtson az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a javaslatok gyors elfogadásához és az ambíció szintjének növeléséhez. A tőkepiaci unióról szóló cselekvési terv keretében tett valamennyi javaslatot még a jelenlegi Bizottság megbízatásának lejártá előtt el kell fogadni. Most kell cselekednünk.

A bankunió kiteljesítése szintén alapvető fontosságú az uniós gazdaság versenyképessége szempontjából. Mivel a vállalatok hitelállományának 75 %-át uniós bankok nyújtják, az erős bankunió kulcsfontosságú a pénzügyi stabilitás szempontjából. A Bizottság nyomon fogja követni az eurócsoporthoz a válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálatáról szóló nyilatkozatát¹⁵.

¹³ Az államháztartás által finanszírozott beruházások a teljes bruttó állóeszköz-felhalmozás százalékában. GDP és kiadások – Beruházások ágazatonként – OECD-adatok.

¹⁴ Tőkeáramlás alapján számítva (2021; Forrás: InvestEurope az EU számára; az Egyesült Államok Nemzeti Kockázati tőke-szövetsége).

¹⁵ [Az eurócsoporthoz nyilatkozata a bankunió jövőjéről, 2022. június 16. – Consilium \(europa.eu\)](#) [Az eurócsoporthoz nyilatkozata a bankunió jövőjéről, 2022. június 16. – Consilium \(europa.eu\)](#)

A tőkepiaci unió és a bankunió nem ágazati politika, hanem az egész európai gazdaság egészséges fejlődésének alapját képezi.

Az **uniós adózási keret** szintén kulcsszerepet tölt be a növekedés és a magánberuházások támogatása szempontjából, különösen azért, hogy felszámolja a határokon átnyúló beruházások előtt álló adózási akadályokat. A Bizottság a bejelentetteknek megfelelően javaslatokat fog előterjeszteni az egész EU-ra kiterjedő forrásadó-rendszerre és a vállalkozások európai társasági adóztatására vonatkozó új keretre (BEFIT).

A pénzügyi válság óta jelentősen átalakították a **pénzügyi szolgáltatások szabályozási keretét** a stabilitás biztosítása és a tőkepiacok előmozdítása érdekében. Bár a stabil keret vállalkozásbarát környezetet és jogbiztonságot teremt a piaci szereplők számára, a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályoknak ki kell használniuk az innovációban és a technológiai változásokban rejlő lehetőségeket, egyúttal kezelniük kell a felmerülő kockázatokat a digitális pénzügyi és lakossági pénzforgalmi stratégiáknak megfelelően¹⁶.

Az EU **nemzetközi szinten vezető szerepet tölt be a fenntartható finanszírozás terén**. A fenntarthatósági beszámolási standardok világszintű közelítésén dolgozik, különösen a fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platform keretében. A Bizottság törekedni fog arra, hogy a lehető legnagyobb mértékben észszerűsítse a közzétételi kötelezettségek végrehajtását, miközben fenntartja az EU zöld átállással kapcsolatos ambíciósintjét, és iránymutatást nyújt a vállalkozásoknak¹⁷. Folyamatban van a fenntartható finanszírozással kapcsolatos közzétételekről szóló rendelet végrehajtásának átfogó értékelése.

Az állami magvetőtőke-alapok ösztönözhetik és mozgósíthatják a magánberuházásokat. A Horizont Európa uniós program keretében létrehozott Európai Innovációs Tanács a forráshoz jutás megkönnyítése és tanácsadási szolgáltatások révén több mint 112 „kentaur”¹⁸, és több mint 12 „unikornis” létrejöttéhez járult hozzá. Az InvestEU program célja, hogy a kiemelt területekre összpontosítva több mint 372 milliárd EUR – főként magánforrásokból származó – finanszírozást mozgósítson, a Bizottság pedig együttműködik az EBB-vel és más végrehajtó partnerekkel az aktuális igényeknek megfelelő termékpalletta kialakítása érdekében, beleértve olyan célzott termékeket is, amelyek korai vagy növekedési szakaszban lévő vállalkozások számára biztosítanak kockázati tőkét. Ez azonban nem lenne elegendő a jövőben jelentkező szükségletek kielégítéséhez. A Bizottság ezért értékeli, hogy miként lehetne növelni az InvestEU teljes finanszírozását, különösen a 2024-től 2027-ig tartó időszakban. Emellett a jövőbeli Európai Szuverenitási Alap jelentős szerepet játszana a zöld és a digitális átállást elősegítő kritikus és kialakulóban lévő technológiákba történő magánberuházások bevonásában.

Az erőteljes magánberuházások az Európa versenyképességbe vetett hitet igazolják. A kockázati tőke diverzifikáltabb finanszírozási modellekkel egészíti ki a banki finanszírozást a vállalkozások, különösen a fiatal, innovatív vállalkozások számára. Az EU-nak fokoznia kell erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a többi vezető gazdasághoz hasonló lehetőségeket biztosítson.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatókat javasoljuk:

¹⁶ COM/2020/591 final és COM/2020/592 final. A Bizottság például javaslatot fog tenni egy olyan keretre, amely lehetővé teszi a digitális euro Európai Központi Bank általi esetleges kibocsátását.

¹⁷ A Bizottság már adott iránymutatást a közzétételi kötelezettségekről, például a taxonómiával kapcsolatban, és 2023 közepéig további iránymutatást fog nyújtani a fenntartható finanszírozással kapcsolatos közzétételekről szóló rendelettel kapcsolatban.

¹⁸ A kentaur vagy unikornisaspiráns elnevezés olyan induló vállalkozásokat jelöl, amelyek értéke meghaladta a 100 millió EUR-t. Az unikornisok olyan induló vállalkozások, amelyek értéke meghaladta az 1 milliárd EUR-t.

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
3	Nettó magánberuházás a GDP arányában	Belső piaci eredménytábla	Növekvő tendencia	3,2 % (2021) 2,6 % (2020)
4	Kockázati tőke-beruházás	Belső piaci eredménytábla	Növekvő tendencia	0,48 % (2021) 0,03 % (2018)

3. Közberuházás és infrastruktúra

A közberuházások elengedhetetlenek a versenyképesség előmozdításához olyan területeken eszközölt beruházások révén, mint a kutatás-fejlesztés, az oktatás és az egészségügy, valamint a jól összekapcsolt és zavartalanul működő egységes piac kialakításának infrastrukturális beruházások útján történő elősegítéséhez, és a magánberuházások bevonásához. 2022-ben az Unión belüli közberuházások a GDP 3,2 %-át tették ki. 2021-ben az oktatásra fordított közkiadások a GDP 4,8 %-ának feleltek meg.

Az uniós és tagállami költségvetések magas színvonalú közszolgáltatásokat és infrastruktúrát biztosítanak a polgárok számára. A minőségi egészségügyi rendszerek és a jövő kihívásaira felkészült, képzett társadalom alapvető fontosságú gazdaságaink rezilienciája szempontjából.

A **kohéziós politika** uniós szinten jelentős mértékben hozzájárul a közberuházásokhoz, amelyek közösen elfogadott európai prioritásokat valósítanak meg, valamint előmozdítják a gazdasági felzárkózást és a rezilienciát. A kohéziós alapok továbbra is lényegesen maradnak az Unió versenyképessége szempontjából, és ahhoz, hogy kiaknázhassuk az összes régióban rejlő lehetőségeket és kielégítsük sajátos szükségleteiket.

Az európai gazdasági kormányzási keretet sürgősen meg kell reformálni, hogy olyan uniós költségvetési szabályok álljanak rendelkezésre, amelyek teljes mértékben figyelembe veszik az új gazdasági és geopolitikai realitásokat. A Bizottság reformelképzelései arra irányulnak, hogy közös uniós keretben egyesítse az egyes tagállamok költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait. Az országspecifikus költségvetési pályák, valamint a kiemelt közberuházások és a reformvállalások együttesen garantálják a fenntartható és inkluzív növekedést, egyszersmind biztosítják az adósság tartós és fokozatos csökkentését.

A jövőre nézve kulcskérdés, hogy folytatódjanak és bővüljenek a nagyszabású dekarbonizált infrastruktúra biztosítására irányuló közberuházások. Az ipari növekedés támogatása és az egységes piac kínálta lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében Unió-szerte korszerűsíteni kell az **energetikai, a közlekedési és a konnektivitási infrastruktúrát**, és növelni kell annak kapacitását.

Az európai közlekedési infrastruktúra korszerűsítése az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságosabb és hatékonyabb mobilitási és logisztikai szolgáltatásokat tesz elérhetővé a polgárok és a vállalkozások számára. A konnektivitás alapvető fontosságú a kohézió szempontjából, és még inkább az egységes piac periferiáján elhelyezkedő tagállamok számára. Az EU-nak emellett továbbra is vezető szerepet kell játszania a globális szinten egyenlő versenyfeltételek előmozdításában a légi közlekedési és a tengerhasznosítási ágazatban.

Ezen infrastruktúrák, valamint az energetika esetében a **határokon átnyúló és a több országra kiterjedő projektek** alapvető fontosságúak. Az EU-nak és a tagállamoknak egyaránt egyszerűsíteniük, gyorsítaniuk és harmonizálniuk kell a digitalizációt és az

infrastrukturális projektek szabályozási folyamatát, különösen a határokon átnyúló rendszerösszekötések és a szűk keresztmetszetek tekintetében.

Az űripar egyre inkább stratégiai támogató eszközzé válik gazdaságaink megfelelő működése, valamint a **biztonság és a védelem** szempontjából. Az űripar számos szinergiát mutat a védelmi ágazattal¹⁹. Ezek kihasználása és az űrkutatással kapcsolatos kiemelt uniós kezdeményezések (Galileo, Kopernikusz és IRIS) további megszilárdítása révén az EU elérheti geopolitikai és stratégiai célkitűzéseit (pl. a határvédelem, a biztonság, a veszélyhelyzet-kezelés és a függőségek csökkentése terén), fellendítheti az innovációt és fokozhatja az európai gazdasági növekedést.

A **közbeszerzés** a kereslet növelése révén ösztönözheti az ellátási láncokat. Nem csupán az árakra összpontosító, stratégiai jellegű alkalmazása előmozdíthatja az ellátásbiztonságot, a fenntarthatóságot és az ipari ökoszisztémák rezilienciáját. A nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály²⁰ ebbe az irányba tett lépés. Továbbá meg kell könnyíteni a közbeszerzésben való részvételt az innovatív, fenntartható kkv-k vagy az ilyen kkv-kat is magukban foglaló konzorciumok számára. A pályázatokat lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy azok lehetővé tegyék a kkv-k részvételét, többek között a Global Gateway stratégia keretében megvalósuló projekteken.

A jó minőségű közjóságok biztosítása, valamint a magánberuházások bevonásának ösztönzése érdekében megfelelő szintű közberuházásokra van szükség. A fenntartható államháztartás és növekedés biztosíthatja a szükséges költségvetési mozgásteret.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatót javasoljuk:

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
5	Közberuházás a GDP arányában	AMECO adatbázis	Növekvő tendencia	3,2 % (2022)

4. Kutatás és innováció

A világ népességének kevesebb, mint 7 %-ával rendelkező EU adja a széles körben idézett közlemények, a szabadalmak, valamint a kutatás és az innováció mintegy egyötödét.

Az EU jelenleg évente mintegy 330 milliárd EUR-t fordít kutatásra és innovációra, ami GDP-jének 2,26 %-át teszi ki.

2021-ben az EU-n belüli vállalati K+F beruházások 73,6 %-át az alábbi három kulcságazat tette ki: gépjárműipar (31,3 %), IKT-gyártók és -szolgáltatások (22,6 %) és egészségügy (19,9 %)²¹.

2021-ben az EU 69 unikornist számlált, míg Kínában 169, az USA-ban pedig 470 ilyen vállalkozás működött²².

Az uniós K+F beruházások intenzitása 2000 és 2020 között a GDP 1,8 %-áról 2,3 %-ra nőtt²³, de 2021-es adatok szerint továbbra is elmarad az Egyesült Államoktól (3,5 %), Japántól (3,37 %) és Dél-Koreától (4,8 %)

²⁴.

¹⁹ Uniós biztonsági és védelmi űrstratégia, JOIN(2023) 9.

²⁰ COM(2023)161 final.

²¹ Az ipari K+F beruházási eredménytábla adatai.

²² [Az Unió tudományos, kutatási és innovációs teljesítménye 2022-ben.](#)

²³ Az ESTAT adatai.

Európa változatlanul a tudomány egyik vezető központja, és javult a kutatás koordinációja a közös uniós prioritások mentén. Versenytársaihoz képest azonban Európa kevesebbet ruház be a kutatásba és az innovációba. **Az innovációba való mai beruházás alapozza meg a versenyképesség jövőbeni javulását.** Ahhoz, hogy az uniós ipar versenyképes maradjon, fel kell gyorsítani az innováció ütemét, különösen a zöld és digitális átállás, valamint a jövő gazdaságát és társadalmát is formáló ágazatok tekintetében. Az uniós költségvetés és a tagállamok költségvetései jelentős forrásokat bocsátanak rendelkezésre. A K+F-re fordított magánkiadások azonban viszonylag alacsonyak az EU globális versenytársaihoz képest. Emellett növelni kell a bevont magánfinanszírozás nagyságrendjét. A finanszírozás felgyorsítása mellett megfelelő üzleti feltételeket kell biztosítani az innovatív induló vállalkozások és a kkv-k számára ahhoz, hogy képesek legyenek növekedni és az EU-ban maradni. Az Európai Innovációs Tanács ötvözi a vissza nem térítendő támogatásokat és a tőkebefektetéseket, és ezzel pontosan az a célja, hogy megfelelő feltételeket biztosítson az induló vállalkozásoknak ahhoz, hogy forrásszerzési célú tevékenységáthelyezés nélkül tudjanak növekedni.

A kutatásba és innovációba történő beruházások növelése érdekében a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsanak általános **adóalapú ösztönzőket a kutatási és innovációs tevékenységek számára. A köz- és magánszféra közötti partnerségek, a K+F+I támogatási intézkedések, többek között a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek keretében hozott intézkedések** elengedhetetlenek az innováció kockázatmentesítéséhez.

A kohéziós politika a kutatás, az innováció és az intelligens szakosodás támogatása révén elősegíti a kevésbé fejlett régiók felzárkózását, ugyanis az EU-nak valamennyi régiójára szüksége van ahhoz, hogy élen járjon az innováció terén. Az új európai innovációs menetrend célja, hogy Uniós-szerte felgyorsítsa és megerősítse az innovációt. Ez különösen fontos olyan, a jövőt szolgáló területeken, mint a **tiszta technológia, a biotechnológia és a digitális gazdaság**, amelyeket a hagyományos ágazatoknál magasabb munkatermelékenység jellemez²⁵. Az EU-nak ki kell aknáznia az e technológiákban rejlő lehetőségeket, felkészítve iparát arra, hogy a 2030 utáni időszakban is megőrizze versenyképességét annak érdekében, hogy vezető szerepet tölthessen be, ne pedig csak kövesse a versenytársakat ezeken a nagy növekedési potenciállal rendelkező területeken.

Ma a **tiszta technológiák** állnak a zöld átállás középpontjában, és ez az egyik legígéretesebb terület, ahol az EU tovább tudja fejleszteni komparatív előnyét, és ezt meg is kell tennie. Az EU továbbra is vezető szerepet tölt be a tiszta és intelligens termelési technológiák terén, és különösen a körforgásos jelleg és a nagy értékű zöld szabadalmak terén elért vezető szerepét kellene kihasználnia. Emellett építhetne erős pozíciójára a fejlett anyagok, az energiaigényes iparágak klímasemlegességét elősegítő technológiák, valamint a gépjárműipar és a közlekedési ágazat átalakítása és fejlesztése terén.

A tiszta technológiák mellett a **biotechnológia** kínálhat széles felhasználási körben és számos ágazatban – például az egészségügyben – hasznosítható, nagy értékű, bioalapú megoldásokat, valamint hazai termelésű, megújuló anyagokkal helyettesítheti a fosszilis, illetve a kitermelt

²⁴ Az OECD adatai.

²⁵ Például az adatvezérelt innovációba és az adatelemzésbe befektető vállalkozások termelékenysége mintegy 5–10 %-kal gyorsabban növekszik, mint az ilyen befektetéseket nem végző vállalkozásoké (OECD: Data-driven innovation: big data for growth and well-being (Adatvezérelt innováció: a növekedést és a jóllétet elősegítő big data technológia), 2015).

és az importált anyagokat. Ami a kék biotechnológiát illeti, az óceánokra és a kapcsolódó emberi tevékenységekre vonatkozó adatok gyűjtése, kezelése és felhasználása a globális piacok meghódításának lehetőségével kecsegtet. A körforgásos biogazdaság hatalmas potenciállal rendelkezik a szűkös természeti erőforrások helyettesítésére vonatkozó lehetőségek feltárására.

Az EU finanszírozási ágaként az EBB csoport az uniós prioritásoknak megfelelően ösztönzi az innovatív projektek és technológiák kutatás-fejlesztésének támogatására irányuló közberuházásokat. Elősegíti a magánbefektetők bevonását: kockázatfinanszírozást, valamint technikai és pénzügyi szakértelmet biztosít innovatív projektekhez, többek között az InvestEU keretében.

Az EU túl kevés előrelépést tett a kutatás-fejlesztési kiadásokra vonatkozó, GDP-arányos célérték elérése felé, és a jelenlegi tendenciák alapján jóval elmarad a 2030-ra kitűzött 3 %-os céltól. Még ennél is nagyobb erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz, hogy a 2030 utáni időszakban is megőrizzük a versenyképességünket. Bár a szabadalmak nagy száma az EU-n belüli kreativitásról és innovációról tanúskodik, a piaci bevezetést elő lehet segíteni szabályozási tesztkörnyezetekkel és finanszírozási támogatással.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatókat javasoljuk:

Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
6 K+F-intenzitás a GDP %-ában	Belső piaci eredménytábla	>3 % a 2030 utáni időszakban	2,26 % (2021)
7 Szabadalmi bejelentések száma	Eurostat	Növekvő tendencia	67 713 (2021) 65 925 (2020)

5. Energiaügy

A tavaly augusztusi tetőzés óta a gázárak csökkenő tendenciát mutatnak, és jelenleg 50 EUR/MWh körül mozognak, hasonlóan a háború előtti, 2022. januári árakhoz. Az uniós vállalkozások és fogyasztók által fizetett villamosenergia-árak azonban továbbra is magasabbak, mint a világ más részein, például kétszer olyan magasak, mint az Egyesült Államokban²⁶.

2021-ben az EU bruttó végsőenergia-fogyasztásának 21,8 %-a megújuló forrásokból származott. 2022-ben a telepített kapacitás (353 GW) 16 %-kal nőtt, és évente mintegy 11 milliárd m³ földgázegyenértéket váltott ki.

Versenyképességének megőrzése érdekében az EU-nak megbízható és biztonságos, megfizethető energiaellátásra és a zavarokkal szemben ellenállóképes, jól integrált energiapiacra van szüksége. Az **energiaárak** hagyományosan magasabbak az EU-ban, mint a világ más régióiban, és az Ukrajna elleni orosz agressziós háború miatt ez az eltérés a közelmúltban tovább nőtt. Az EU-ban egyes globális versenytársakhoz képest még évekig

²⁶ Energiaárak, Nemzetközi Energia Ügynökség (2022). 2022 harmadik negyedévében az ipari fogyasztók 192,59 USD/MWh-s árat fizettek a villamos energiáért, szemben az USA-beli 94,22 USD/MWh-val.

magasabbak lesznek az energiaárak. A REPowerEU terv²⁷ célja az EU energiafüggetlenségének növelése és az európai zöld megállapodás dekarbonizációs célkitűzéseinek gyorsabb valóra váltása. A közelmúltban több olyan jogszabály került tárgyalási szakaszba vagy elfogadásra, amely a megújuló energiaforrásokkal és az energiahatékonysággal kapcsolatos ambíciók növelésére irányul, a piacok stabilizálása és a fogyasztóknak a magas energiaáraktól való megóvása érdekében.

A **megújuló energiaforrások gyorsabb elterjesztése** és az energiahatékonyság mielőbbi megvalósítása kulcsfontosságú ahhoz, hogy javítsuk gazdasági fundamentumainkat, csökkentsük az energiaárakat, egyúttal biztosítsuk energiafüggetlenségünket. Ehhez jelentős beruházásokra lesz szükség a villamosenergia-termelésbe, a hálózatokba és az említett ágazatok ipari kapacitásába. A villamosenergia-piac szerkezetének felülvizsgálata²⁸ még jobban ösztönözní fogja a megújuló energiaforrásokba történő magánberuházásokat. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervet követően az EBB késznek mutatkozott arra, hogy irányító szerveinek jóváhagyása esetén a REPowerEU tervhez való hozzájárulását 30 milliárd EUR-ról 45 milliárd EUR-ra növelje, ami összesen több mint 150 milliárd EUR összegű beruházást mozgósíthat a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipari kapacitás fejlesztése és kiépítése érdekében.

Emellett a gazdaság villamosítása szükségessé teszi a hálózat korszerűsítését, hogy támogatni lehessen a megújuló energiaforrások integrációját és az **energiarendszer digitalizálását**. Az **energiatárolás** szintén jelentős szerepet fog játszani az ellátás rugalmasságának és biztonságának garantálásában, mivel megkönnyíti a megújulóenergia-termelés integrációját, támogatja a hálózatot, és az energiát akkorra tartalékolja, amikor arra a legnagyobb szükség van.

Az EU ambiciózus megújulóenergia-termelési célértékeket tűzött ki, és most teljesítenie kell ezeket annak érdekében, hogy növelje energetikai függetlenségét és fokozatosan csökkentse a világ más részeihez viszonyított költségkülönbséget.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatókat javasoljuk:

Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
8 Megújuló forrásokból előállított energia aránya	Eurostat	45 % 2030-ra	21,77 % (2021)
9 Nem háztartási fogyasztók által fizetett villamosenergia-árak	Eurostat	Csökkenés, majd stabilizálódás	0,1604 EUR/kWh (2022. első félév)

6. Körforgásos jelleg

A technológiai forradalom által támogatott körforgásos gazdaság elengedhetetlen ahhoz, hogy az EU gazdasági növekedése elváljon az elsődleges erőforrások felhasználásától. A körforgásosság azt is lehetővé teszi, hogy Európa évente akár 3 %-kal növelje az erőforrás-

²⁷ COM(2022) 230 final.

²⁸ COM(2023) 148 final és COM(2023) 147 final.

termelékenységet. Ez a GDP 7 %-os többletnövekedését eredményezné az alaphelyzethez képest, ami további pozitív hatást gyakorolna a foglalkoztatásra és a környezetre²⁹.

2021-ben az EU-ban 11,7 % volt a körforgásos jellegű anyagfelhasználás³⁰. Az Eurostat becslése szerint a körforgásos gazdaság ágazatai 2021-ben közel 4,3 millió munkahelyet biztosítottak³¹ és mintegy 299 millió EUR hozzáadott értéket állítottak elő³².

A körforgásos gazdaság komoly lehetőséget kínál az erőforrás-függőség és a hulladékmennyiség csökkentésére, valamint az erőforrás-termelékenység, a foglalkoztatás és a növekedés fokozására. Lehetőséget nyújt arra is, hogy szolgáltatások új skáláját hozzák létre, és körforgásos üzleti modelleket alakítsanak ki a termék mint szolgáltatás, a partnerek közötti (ún. peer-to-peer) megosztás, az igény szerinti gyártás és digitális megoldások alkalmazásával. A körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós szakpolitikák elősegítik az EU azon célkitűzését, hogy csökkentse kereskedelmi függőségeit. A javításra, újrahasználatra és újrafeldolgozásra tervezett termékek, valamint az anyagból teremtett érték növelése kulcsfontosságúak lesz a körforgásos gazdaság szempontjából. A fenntartható gazdasági növekedés egy további területe az ipari szimbiózis, amikor az egyik iparágban keletkező hulladékok és melléktermékek egy másik iparág nyersanyagává válnak.

A szűkös erőforrások idején alapvetően fontos lesz a másodlagos nyersanyagok jól működő piaca. Ezért a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály³³ ösztönözni fogja az újrafeldolgozást azzal a szakpolitikai céllal, hogy az uniós kereslet 15 %-át újrafeldolgozott kritikus fontosságú nyersanyagokból elégítsék ki. Ez hozzá fog járulni az ilyen anyagok hulladékgazdálkodási és körforgásos keretének megerősítéséhez, és az erős másodlagos piac biztosítása érdekében elő fogja mozdítani az anyaghatékony újrafeldolgozást.

Az egész EU-ban alkalmazandó közös szabályok megkönnyítik a vállalkozások számára, hogy megbirkózzanak a kihívással. Elfogadásukat követően **a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó szabályok** fokozni fogják az erőforrás- és energiahatékonyt, növelve a termékekből származó anyagok újrahasznosítását és újrafeldolgozását életciklusuk végén, valamint elkerülve és minimalizálva a hulladékképződést. A kísérő **digitális termékútlel** lehetővé teszi majd, hogy a fogyasztók és a vállalkozások az EU-n belül könnyen hozzáférjenek a termékek energiafelhasználására, újrafeldolgozott tartalmára, tartósságára, javíthatóságára és újrafeldolgozhatóságára vonatkozó alapvető információkhoz. A körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervben³⁴ meghatározott anyag- és erőforrás-igényes ágazatok elsőbbséget fognak élvezni az

²⁹ Growth Within: A Circular Economy Vision For a Competitive Europe (Belső növekedés: a körforgásos gazdaság elképzelése a versenyképes Európa számára); McKinsey Centre for Business and Environment & Ellen Macarthur Foundation; 2015. június.

³⁰ [Circular economy - material flows - Statistics Explained \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Circular_economy_-_material_flows) (Körforgásos gazdaság – anyagáramlás – Statisztikák és ami mögöttük van); https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Circular_economy_-_material_flows

³¹ Az [Eurostat](#) adatai.

³² Az [Eurostat](#) adatai.

³³ COM(2023) 160.

³⁴ COM(2020) 98 final. A Bizottság együttműködik az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy meghatározza az ilyen piacformáló szabályok megállapításával kapcsolatos prioritásokat, amelyeket rendszeresen felül fog

időtálló környezetbarát tervezés szabályainak meghatározásakor, a javításhoz való jogot előmozdító, hamarosan életbe lépő szabályok pedig támogatni fogják a versenyt a javítási ágazatban.

Az újrafeldolgozott, javított és újrafelhasznált termékek és anyagok mennyiségének növekedésével megszilárduló körforgásos jelleg javítja a fenntarthatóságot, ösztönzi az innovációt, támogatja a munkahelyteremtést, csökkenti az uniós ipar termelési költségeit és mérsékli a függőséget a nyersanyagok, köztük a kritikus fontosságú nyersanyagok terén.

E tényező nyomán követésére a következő fő teljesítménymutatót javasoljuk:

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	A legfrissebb rendelkezésre álló adatok
10	Körforgásos anyagfelhasználási arány	Eurostat	A 2020. évi arány megkétszerezése 2030-ra (A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv)	11,7 (2021)

7. Digitalizáció

A legnagyobb iparágak egyikének számító IKT globális piaca az előrejelzések szerint 2023-ban eléri a 6 billió EUR-s nagyságrendet³⁵. Az uniós IKT-ágazat teljes hozzáadott értéke 2021-ben meghaladta a 604 milliárd EUR-t, így az EU GDP-jének 4,9 %-át adta. Az IKT-ágazat számos iparág versenyképessége szempontjából alapvető fontosságú, ennek ellenére az EU részaránya a globális IKT-piacon a 2013. évi 21,8 %-ról 2022-re 11,3 %-ra esett vissza. 2022-ben a kkv-knak csupán 69 %-a érte el a digitális intenzitás alapvető szintjét, és a vállalkozások 8 %-a használt MI-technológiákat (2021)³⁶.

A digitális technológiák jelentős hatást gyakorolnak az uniós gazdaság egészének versenyképességére, mivel fellendítik a hatékonyságot és az innovációt. Átvételük és a gazdaság valamennyi szegmensére kiterjedő integrációjuk létfontosságú lesz az általános versenyképesség és termelékenység szempontjából. Ugyanakkor iparági vezető szerepének megőrzése érdekében az EU-nak élen kell járnia a kulcsfontosságú digitális technológiák vertikális területein – a mesterséges intelligenciától a kvantum-számítástechnikán és a mikroelektronikán át a virtuális valóságig –, valamint ki kell építenie a digitális infrastruktúrákat, a kiberbiztonságtól az 5G-n keresztül a felhőalapú számítástechnikáig és az adathalmazokig.

Már megkezdődött a határokon átnyúló, biztonságos, védett és fenntartható **digitális infrastruktúrák** kiépítése olyan területeken, mint az 5G-hálózatok, a műholdas konnektivitás és a felhőalapú számítástechnika. A jövő konnektivitási hálózata ötvözni fogja az adatátvitelt és a számítógépes adattárolást, amelyek összekapcsolása a tenger alatti

vizsgálni, hogy azok lépést tartsanak a technológiai fejlődéssel. Nyilvános konzultáció [a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó új termékprioritásokról](#).

³⁵ [ICT global market share by country 2022 \(Az egyes országok részaránya a globális IKT-piacon, 2022\) | Statista](#)

³⁶ Az Eurostat adatai.

kábeleknak és műholdas hálózatainknak köszönhetően bolygónk valamennyi szegletében biztosított lesz. Az EU-nak meg kell kezdenie a jövőbeli konnektivitás tervezését és kialakítását.

A **mesterséges intelligencia** számos új lehetőséget kínál a versenyképesség fokozására. A laboratóriumi fejlesztés és a piacra vitel közötti szakadék áthidalása érdekében a Bizottság a tagállamokkal együttműködve társfinanszírozást biztosít a vállalkozásoknak a legújabb MI-alapú technológiáik valós környezetben történő tesztelésére szolgáló tesztelési és kísérleti létesítmények létrehozásához. A Bizottság a közigazgatás terén is elő fogja mozdítani a mesterségesintelligencia-alkalmazásokban rejlő lehetőségek kiaknázását.

Az Európai Nagy Teljesítményű Számítástechnika Közös Vállalkozás sikerére építve³⁷ az EU fel fogja gyorsítani a **kvantum-számítástechnika**, -kommunikáció és -érzékelés területére irányuló kutatást és innovációt, ami döntő hatást fog gyakorolni és lehetőségeket fog felszabadítani a kvantumtechnológiát alkalmazó különböző ágazatokban, többek között a pénzügyek, a logisztika, az elektronikus hírközlés, valamint a nemzetbiztonság és a védelem terén. A **félvezetők** már most is kritikus fontosságúak az ipar rezilienciája szempontjából, és a jövőben még nagyobb szükség lesz rájuk. A csipekről szóló európai jogszabály³⁸ hozzá fog járulni az uniós félvezető-ökoszisztéma versenyképességéhez, növelve az EU technológiai szuverenitását és garantálva az ellátás biztonságát.

Előretekintve úttörő erejű lesz a **Web 4.0**, amely mindent zökkenőmentesen összekapcsol egymással. A szervezetek és a vállalkozások már most is beruháznak **digitális ikermodellekbe**, amelyek biztosítják valamely tárgy pontos digitális szimulációját. Lehetővé fogják tenni az igények és a leállások hatékonyabb tervezését és előrejelzését, illetve a meghibásodások megelőzését. A Bizottság a természeti jelenségek modellezése és szimulálása érdekében dolgozik a Föld digitális ikermodelljének kifejlesztésén (az Irány a Föld kezdeményezés keretében), amely 2024 közepén válik elérhetővé. Az óceánok digitális ikermodellje a tervek szerint 2024 végére készül el. Ezek után más digitális ikermodellek következnek a sorban, mint például a városi digitális ikermodellek vagy az „ember virtuális ikermodelljei”, amelyek úttörő módon járnak majd hozzá az orvosi kutatáshoz (legkorábban 2025-re várható).

Az egyre inkább összekapcsolt világ nem mentes a kockázatoktól. A **kiberbiztonság** alapvető jelentőséggel bír a biztonság és a reziliencia szempontjából. A kiberbiztonságra vonatkozó uniós jogszabályi keret megerősítése folyamatban van, többek között a kiberrezilienciáról szóló jogszabályjavaslat révén, amelynek célja az összekapcsolt termékek védelme. Ezt megvalósítandó, magas szintű közös szabványokat irányoz elő, amelyek globális viszonylatban is kedvező helyzetbe hozzák az európai kiberbiztonsági ágazatot. A Bizottság emellett a digitális innovációs központokon keresztül segítséget nyújt a kkv-knak kiberrezilienciájuk fokozásához. Az élvonalbeli kiberbiztonsági technológiák kutatására és fejlesztésére irányuló beruházások, valamint e technológiáknak a gazdaság minden szintjén történő bevezetése olyan szükséglet, amely egyúttal lehetőséget is jelent az európai kiberbiztonsági ipar számára.

A digitalizáció a jövőbeli versenyképesség gerince, és erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy az EU felzárkózzon és globális vezető szereplővé váljon ebben a

³⁷ Az EuroHPC közös vállalkozásnak köszönhetően az EU jelenleg nyolc működő szuperszámítógéppel rendelkezik, amelyek közül kettő a világ tíz legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépe közé tartozik.

³⁸ A közös vállalkozásoknak a Horizont Európa keretében történő létrehozásáról szóló (EU) 2021/2085 rendeletnek a csipekkel foglalkozó közös vállalkozás tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat, COM(2022) 47 final.

kulcsfontosságú ágazatban. A Digitális évtized 2030 szakpolitikai program meghatározta a 2030-ig elérendő célokat. Célunk, hogy a kkv-k több mint 90 %-a elérje az alapszintű digitális intenzitást, és a vállalkozások legalább 75 %-a használjon felhőalapú számítástechnikai szolgáltatásokat, nagy adathalmazokat vagy MI-technológiákat³⁹.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatókat javasoljuk:

Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	Rendelkezésre álló legfrissebb adatok
11 Az uniós kkv-k digitális intenzitása	Eurostat	90 % 2030-ra	69 % (2022)
12 A digitális technológiák vállalkozások általi átvétele	Eurostat	75 % 2030-ra	Felhőszolgáltatások 41 % (2021) Nagy adathalmazok 14,2 % (2020) Mesterséges intelligencia 7,9 % (2021)

8. Oktatás és készségek

A zöld és a digitális átállás következtében egyre több embernek kell új készségeket elsajátítania ahhoz, hogy lépést tartson az aktuális munkáját érintő technológiai fejlődéssel, vagy hogy munkát tudjon vállalni más ágazatokban. Ezért a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv azt a kiemelt célt tűzi ki, hogy 2030-ra az összes felnőtt legalább 60 %-a évente vegyen részt képzésben, szemben a 2016. évi 37 %-kal, a foglalkoztatási ráta pedig addigra érje el legalább a 78 %-ot.

A szakemberhiány kezelése érdekében elő kell segíteni a mobilitást azáltal, hogy megkönnyítjük a készségek és képesítések tagállamok közötti elismerését, illetve a harmadik országbeli állampolgárok készségeinek és képesítéseinek elismerését.

A magas színvonalú és inkluzív uniós oktatási és képzési rendszerek az EU legjelentősebb erősségei közé tartoznak⁴⁰, és elengedhetetlenek az EU versenyképessége szempontjából. Európa azonban már jelenleg is a szakképzett munkaerő hiányával szembesül, többek között a demográfiai változások miatt. A szükséges készségekkel rendelkező munkaerő nélkülözhetetlen a kettős átállás sikeréhez, hiszen ez az, ami lehetővé teszi a növekedési ágazatokban működő vállalkozások bővülését. Ezért nemcsak a jelenlegi vagy jövőbeli igényeket kielégítő képzési lehetőségek kínálatát kell előmozdítani, hanem azt is, hogy a vállalkozások és a hatóságok elismerjék a megszerzett készségeket és képesítéseket, valamint magas színvonalú munkahelyek biztosításával kellően vonzó feltételeket kell teremteni a meglévő vagy potenciális munkavállalók számára ahhoz, hogy megragadják ezeket a

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2481 határozata (2022. december 14.) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról (HL L 323., 2022.12.19., 4. o.).

⁴⁰ A felsőfokú tanulmányokat sikeresen befejező 25–34 éves népesség aránya a 2010. évi 32,2 %-ról 2021-re 41,2 %-ra emelkedett, míg a korai iskolaelhagyók összesített aránya 2011 és 2021 között 3,5 százalékponttal, 9,7 %-ra csökkent az EU-ban. Forrás: [Early leavers from education and training - Statistics Explained \(Korai iskolaelhagyók – Statisztikák és ami mögöttük van\) \(europa.eu\)](#)

készségfejlesztési lehetőségeket és magas színvonalú munkahelyeken kamatoztathassák az elsajátított tudást.

A 2020. évi **európai készségfejlesztési program**⁴¹ az EU ütemterve annak biztosítására, hogy a digitális és a zöld átállás által meghatározott környezetben rendelkezésre álljon az Unió gyarapodásához szükséges képzett munkaerő, valamint hogy lendületet kapjon a gazdasági versenyképesség és a foglalkoztatás. A program elismeri, hogy az egyéneknek folyamatos továbbképzésre, ugyanakkor átképzésre is szükségük van, mivel szakmai pályafutásuk során nagyobb valószínűséggel váltanak majd munkahelyet, sőt akár ágazatot is. Ehhez biztosítani kell a képzéshez, valamint a pályorientációs és validációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A digitális oktatásról és készségekről folytatott strukturális párbeszéd célja a jövőorientált készségek elsajátításának biztosítása, ami megalapozza a hosszú távú versenyképességet.

A készségek 2023-as európai éve azokat a készségeket helyezi reflektorfénybe, amelyek segítik a munkavállalókat és a vállalkozásokat – különösen a kkv-kat – az EU-ban tapasztalható szakemberhiány kezelésében. Elő fogja mozdítani az átképzést és továbbképzést előtérbe helyező gondolkodásmódot, elősegítve az emberek számára a minőségi munkahelyeken megkövetelt megfelelő készségek megszerzését.

A nemzeti/regionális szintű **egyablakos ügyintézési pontok** megkönnyíthetik az egyének hozzáférését a készségekkel kapcsolatos valamennyi szolgáltatáshoz. A Bizottság a meglévő eszközökre, például az egyéni tanulási számlákra építve továbbra is szorgalmazza a bevált gyakorlatok cseréjét.

Az uniós gazdaságban fennálló szakemberhiány fenntartható megoldása érdekében további lépéseket kell tenni a **készségeket előtérbe helyező megközelítés** jegyében. Ez kifejezetten előnyös lehet a hátrányos helyzetű vagy alulreprezentált csoportokhoz tartozó személyek számára, mivel ez a megközelítés a formális képesítések helyett a tényleges készségeket ismeri el értékként.

A készségek egységes piaca felé való elmozdulás megköveteli a készségek **hordozhatóságát** az EU egészére kiterjedően. A Bizottság ösztönözni fogja a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv rendelkezéseinek teljes körű alkalmazását, különös tekintettel a közös képzési keretekre és a közös képzési vizsgákra. A Bizottság szintén meg fogja vizsgálni, hogy miként könnyíthető meg a bizonyítványok validációja és elismerése, beleértve azon képesítéseket is, amelyek nem tartoznak a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv hatálya alá.

Ki kell használnunk a **nőkben és a fiatalokban** rejlő lehetőségeket olyan intézkedések révén, amelyek fokozzák a nők részvételi arányát valamennyi ágazatban és valamennyi szinten, valamint előmozdítják a fiatalok korai munkaerőpiaci integrációját. Emellett ösztönöznünk kell az esélyegyenlőséget és a teljes körű részvételt, a hátrányos helyzetű, a kisebbségekhez tartozó és a fogyatékosággal élő személyekre is kiterjedően. A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerének aktualizálására irányuló, hamarosan bemutatásra kerülő kezdeményezés pontosan ez utóbbira irányul. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező személyek és más alulreprezentált csoportok munkaerőpiaci integrációja összességében előnyös lesz a társadalom számára, és hozzájárul az uniós munkaerő jelenleg tapasztalható létszámcsökkenésének kezeléséhez. A **jogszerű migráció** ugyancsak hozzájárulhat a legsürgetőbb munkaerő- és szakemberhiány enyhítéséhez. A Bizottság idén a harmadik országbeli állampolgárok készségeinek és képesítéseinek elismerésére vonatkozó

⁴¹ COM(2020) 274 final.

kezdeményezést kíván előterjeszteni, amelynek értelmében az elismerés javítását célzó rendszerszintű, hosszú távú intézkedések az uniós szakemberhiányból adódó legsürgetőbb problémák kezelésére irányuló rövid távú intézkedésekkel egészülnének ki.

Újra kell értékelni és népszerűsíteni kell a technikai és a fizikai munkát, hogy ezek a területek több szakember számára kínáljanak vonzó karrierlehetőséget. A **szakképzést** be kell építeni a tervezett gazdasági reformokba, valamint a regionális, illetve ágazati stratégiákba annak biztosítása érdekében, hogy időben rendelkezésre álljanak a jövőbeli szakmákhoz szükséges készségek. Fontos szerephez jut a szakképzési kiválósági központokra vonatkozó uniós kezdeményezés, amely a vállalkozásokkal, köztük a kkv-kkal folytatott szoros együttműködés keretében segíti a regionális fejlődést, a vállalkozói készséget, az innovációt, az ipari klasztereket és az intelligens szakosodási stratégiákat. A Bizottság emellett változatlanul támogatja a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket a Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségén keresztül, amelynek keretében az elmúlt tíz évben 400 vállalat révén több mint 1 millió tanulószerveződéses gyakorlati képzés valósult meg. Általánosabban véve, az olyan kezdeményezésekre építve, mint a szakképzésről szóló 2020. évi tanácsi ajánlás, biztosítani kell mind az oktatási és képzési lehetőségek rendelkezésre állását, mind pedig azt, hogy ezek a tanulási lehetőségek vonzóak legyenek a potenciális tanulók számára. A Bizottság továbbra is szorosan együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy ne csak a képzés mennyisége, hanem az eredmények minősége és az ágazati igényeknek való megfelelés is biztosított legyen.

A szilárd alapokon nyugvó oktatási rendszerek, a képzett munkaerő rendelkezésre állása az esélyegyenlőséget biztosító európai rendszerben, valamint a minőségi foglalkoztatás kulcsfontosságú tényezőnek számítanak a vállalkozások sikere és a legjobb munkaerő megtartása szempontjából. Az oktatásban és képzésben való részvételre vonatkozó fő teljesítménymutatót két évente fogják közzétenni annak nyomon követése érdekében, hogy a munkavállalói készségek mennyire tartanak lépést a változó igényekkel. Az IKT-re vonatkozó fő teljesítménymutató erőteljes tendenciája nemcsak a vállalkozások digitális hátterének nyomon követését teszi lehetővé, hanem a nők e területen való részvételének alakulását is.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatókat javasoljuk:

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	Rendelkezésre álló legfrissebb adatok
13	Felnőttek oktatásban és képzésben való részvétele évente (nők és férfiak)	Felnőttoktatási felmérés/munkaerő-felmérés	60 % 2030-ra	37 % (2016)
14	Felnőttek foglalkoztatási rátája	Eurostat	78 % 2030-ra	73 % (2021)
15	IKT-szakemberek (nők és férfiak)	Eurostat	20 millió 2030-ra	8,5 millió 19,1 % nő (2021)

9. Kereskedelem és nyitott stratégiai autonómia

Az elmúlt évtizedekben az EU gazdasági és politikai előnyt kovácsolt abból, hogy kereskedelmi hatalommá vált, kihasználva a nyitott kereskedelem előnyeit nemcsak az áruk,

hanem a szolgáltatások és a szellemi tulajdon védelme tekintetében is. Az EU importjának kétharmadát a köztes termékek, például a termelési folyamatokba beépülő nyersanyagok, alkatrészek és alkotóelemek teszik ki. Az uniós országoktól származó tényadatok hosszú ideje arról tanúskodnak, hogy a gazdaság nyitottságának 1 %-os növekedése a munkatermelékenység 0,6 %-os növekedésével párosul⁴².

A nyitott és diverzifikált kereskedelem virágzóbbá, versenyképesebbé és reziliensebbé teszi az EU-t. A változó geopolitikai környezetben az EU-nak továbbra is erősítenie kell ellátási láncait és csökkentenie kell kereskedelmi függőségét a kritikus fontosságú nyersanyagok⁴³, valamint más olyan stratégiai termékek és technológiák terén, amelyek esetében az EU harmadik országokból való behozatalra szorul, ugyanakkor partnerségeket kell kiépítenie és ki kell aknáznia a külső növekedési pólusokat. A szabad, szabályokon alapuló és méltányos kereskedelem az uniós ellátás biztonságának és diverzifikációjának előfeltétele.

Az EU továbbra is azon munkálkodik, hogy a szövetségesekhez és a kereskedelmi partnerekhez fűződő kapcsolatainak elmélyítésével új piacokat nyisson meg az uniós vállalkozások előtt. Konkrétan, a Bizottság a továbbiakban is előmozdítja a **szabadkereskedelmi megállapodások uniós hálózatát**, ugyanakkor a lehető legjobban kihasználja a már meglévő megállapodásokat, hatékonyan végrehajtva és érvényesítve azokat. Az EU változatlanul együttműködik a Kereskedelmi Világszervezettel, többek között annak reformjával kapcsolatban, és kiáll a multilaterális kereskedelmi szabályok mellett, mivel ezek révén biztosíthatók leghatékonyabban az egyenlő versenyfeltételek a gazdasági szereplők számára a világ minden részén.

Az EU-nak meg kell őriznie a valamennyi fél számára előnyös nemzetközi együttműködés terén játszott vezető szerepét. Az EU folytatja a **partnerségek kiépítését**, nemcsak kereskedelmi megállapodások, hanem egyéb olyan megállapodások révén is, amelyek együttműködést hoznak létre a partnerekkel a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekben. E tekintetben kulcsfontosságú a Global Gateway, amelynek keretében az EU hozzá kíván járulni a feltörekvő piacok és a fejlődő gazdaságok kettős átállásának és humán fejlődésének előmozdításához. Az EU emellett digitális kereskedelmi szabályokról szóló megállapodások kialakítására törekszik, elsősorban az ázsiai partnerekre összpontosítva, adott esetben a digitális partnerségekre építve⁴⁴, ezáltal előmozdítva az uniós jogokat és értékeket. Az EU–India Kereskedelmi és Technológiai Tanács további példa arra, hogy miként erősíthetjük meg nemzetközi partnerségeinket a stratégiai partnerekkel. A kritikus fontosságú nyersanyagok területén az EU szintén arra fog törekedni, hogy bővítse partnerségi hálózatát, és együttműködést alakítson ki egy olyan jövőbeli „nyersanyagklub” keretében, amely összefogja a fogyasztó országokat és az erőforrásokban gazdag országokat a fenntartható beruházások előmozdítása érdekében.

Az EU továbbra is minden eddigénél szorosabb együttműködést folytat az USA-val mint olyan partnerrel, amely ugyanazokat a szilárd közös értékeket vallja. Az EU és az USA a fenntartható kereskedelemre irányuló új transzatlanti kezdeményezés megvalósításán dolgozik, amelynek keretében a felek egymást kölcsönösen támogatva kívánják előmozdítani

⁴² Európai Bizottság, 2007. évi európai versenyképességi jelentés.

⁴³ COM(2023) 165 final és COM(2023) 160 final.

⁴⁴ Ezzel összefüggésben az EU párbeszédet fog kezdeményezni Dél-Koreával és Szingapúrral a digitális kereskedelemre vonatkozó szabályokról, valamint törekedni fog az ASEAN-partnerekkel való együttműködésre a digitális kereskedelem terén.

a zöld és fenntartható kereskedelemmel kapcsolatos közös célkitűzéseket, valamint a karbonszegény és reziliens gazdaságra való átállást⁴⁵. Amint arról Joe Biden elnök és Ursula von der Leyen elnök március 10-én megállapodott, az EU és az USA el fogja mélyíteni a kritikus fontosságú ásványok és akkumulátorok ellátási láncainak diverzifikálása, valamint a gazdasági biztonság terén folytatott együttműködést.

Az említett célkitűzések megvalósítása során az EU és a tagállamok nem engedhetik meg maguknak, hogy kizárólag reaktívak maradjanak, éppen ezért aktívan dolgoznak a gazdasági biztonság összehangolt keretének kialakításán, amely célzottan kezeli a kockázatokat a nyitott kereskedelem és a digitális együttműködés előnyeinek megőrzése mellett. Az EU emellett stratégiai módon alkalmazza majd a rendelkezésre álló autonóm eszközöket, például a piacvédelmi eszközöket, a külföldi támogatásokról szóló rendeletet, a nemzetközi közbeszerzési eszközt vagy a kényszerítő intézkedések ellen javasolt uniós eszközt.

A kölcsönös piacra jutás és a kereskedelmi akadályok felszámolása (mind az áruk, mind a szolgáltatások tekintetében) több lehetőséget teremt a kereskedelem, a beruházások, az innováció és a termelékenységnövekedés terén.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatót javasoljuk:

	Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	Rendelkezésre álló legfrissebb adatok
16	Kereskedelem a világ többi részével (a GDP arányában)	Eurostat	Növekvő tendencia	21,5 % (2021) 20,2 % (2020)

III. Növekedésösztönző szabályozási keret

A közigazgatás és a szabályozási keret minősége döntő fontosságú az Unió versenyképessége szempontjából. Az EU magas szintű normaalkotóvá vált az olyan szakpolitikai területeken, mint a fogyasztóvédelem, a versenypolitika, a környezetvédelem és a munkahelyi biztonság, és stabil és kiszámítható szabályozási környezetet biztosít. Az új szabályozás előkészítése során a Bizottság az OECD által a legjobbak közé sorolt, fejlett minőségi jogalkotási rendszerre támaszkodik. Ez azonban még tovább javítható.

Az új **versenyképességi ellenőrzés** biztosítja, hogy a jogalkotási javaslatok hatásvizsgálatai integrált módon ismertessék az egyes javaslatoknak a költség- és árversenyképességre, a nemzetközi versenyképességre és az innovációs képességre, valamint a kkv-k versenyképességére gyakorolt várható hatásait. Ennek kiegészítéseként a Bizottság feltérképezi, hogy miként értékelhető jobban a különböző szakpolitikai intézkedések uniós szintű összesített hatása, és kidolgozza az alkalmazandó módszertant. Ezen túlmenően a szükségtelen terhek elkerülését szolgáló „**egy be, egy ki**” elv értelmében enyhítik az adott szakpolitikai területen meglévő adminisztratív költségeket, például a jelentéstételi kötelezettségeket, a tanúsítást vagy a címkézést illetően. A következő éves teherfelmérés be fogja mutatni az ezzel kapcsolatos első ígéretes eredményeket.

⁴⁵ Az EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanács 2022. decemberi miniszteri ülésén tett bejelentés nyomán.

A jogszabályok megfelelő nyomon követéséhez és betartatásához **jelentéstételi kötelezettségekre van szükség**, ezek azonban költségekkel járnak, különösen a kkv-k számára. A Bizottság prioritásnak tekinti a **jelentéstételi kötelezettségek további egyszerűsítését és az adminisztratív terhek csökkentését**⁴⁶. Már több szakpolitikai területen készültek célravezető vizsgálatok⁴⁷, amelyek feltérképezték a követelmények egyszerűsítésére és a jelentéstételi költségek csökkentésére kínálkozó lehetőségeket. A Bizottság **új lendületet kíván adni** a vállalkozásokra és a közigazgatási szervekre vonatkozó **jelentéstételi követelmények racionalizálásának és egyszerűsítésének**, ezért még **ősz előtt előterjeszti a zöld, a digitális és a gazdasági témájú területre** vonatkozó első javaslatokat. A cél az, hogy ezek a terhek 25 %-kal csökkenjenek, ugyanakkor ez ne ássa alá a kapcsolódó szakpolitikai célkitűzéseket. A jelenlegi Bizottság kiterjedt jogalkotási tevékenységet folytat, ami különösen kedvező alkalmat kínál a munka intenzitásának fokozására. Ezek az intézkedések a bürokrácia csökkentésén és a szabályozási környezet egyszerűsítésén túlmenően szakképzett erőforrásokat is képesek felszabadítani, ami kedvez a vállalkozások versenyképességének. Ugyanez vonatkozhat más horizontális kérdésekre is, amilyen például a címkézési szabályok egyszerűsítése/digitalizálása.

A jól kialakított uniós szabályok előnye, hogy egyszerűsítik a polgárok és a vállalkozások – különösen a kkv-k – életét, többek között azokon a területeken, ahol a 27 nemzeti keretből álló mozaikot egyetlen szabályrendszerrel váltják fel. A Bizottság tovább fogja fejleszteni a **szabályozás innovációbarátabb megközelítését a szabályozói tesztkörnyezetek/kísérleti platformok** fokozott használata révén, amelyek korlátozott ideig lehetővé teszik az új megoldások ellenőrzött környezetben történő tesztelését. A Bizottság már kezdeményezte ilyen tesztkörnyezet létrehozását a mesterséges intelligenciával kapcsolatos és a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparágak számára, és szorgalmazni fogja ezt a gyógyszeripar tekintetében is. Erre építve a Bizottság aktívan mérlegelni fogja a kezdeményezés más területekre/ágazatokra való kiterjesztését.

A Bizottság azt is figyelembe veszi, hogy lehetőség szerint olyan **szabályozási modelleket** alkalmazzon, amelyek kötelező előírások helyett inkább ösztönzőket⁴⁸ teremtenek, így alacsonyabb megfelelési költségek mellett azonos eredményeket érnek el.

A versenyképesség kulcsa a megújulás. A Bizottság a továbbiakban is folytatja **az uniós jogszabályok rendszeres értékelését** annak megállapítása érdekében, hogy azok továbbra is megfelelnek-e céljuknak. A jelentős technológiai változásoknak kitett területeken a Bizottság jogalkotási javaslataiban törekedni fog **a hatályvesztésre és a felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezések** célravezetőbb alkalmazására a szabályozás időtállóságának biztosítása érdekében. Amennyiben a kulcsfontosságú jogszabályok időben történő elfogadása elengedhetetlen a stabil és kiszámítható környezet biztosításához a piaci szereplők és más érdekelt felek számára, a Bizottság egyértelmű politikai kötelezettség vállalására fogja felkérni az Európai Parlamentet és a Tanácsot mint társjogalkotókat.

A jogszabályok elfogadását követően a Bizottság továbbra is segíti majd a tagállamokat **az uniós jog helyes, teljes körű és időben történő átültetésében**. Ez a párbeszéd folytatódik. A

⁴⁶ Például: az energiaunió irányításáról szóló (EU) 2018/1999 rendelet, amely összefogta az energia- és éghajlat-politikai tervezést, valamint egyszerűsítette az előrehaladás nyomon követését; a 2007-ben létrehozott, adminisztratív terhekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport.

⁴⁷ Például: az uniós környezetvédelmi politikával kapcsolatos jelentéstétel és nyomon követés célravezetőségi vizsgálata (SWD(2017) 230), amelynek keretében 60 jogszabályban 180 jelentéstételi kötelezettség került felülvizsgálatra.

⁴⁸ Üzleti vagy pénzügyi ösztönzők.

tagállamok kötelesek helyesen alkalmazni azt, amit európai jogalkotóként elfogadtak, ideértve azt is, hogy az uniós irányelvek nemzeti jogba való átültetése során tartózkodniuk kell a jelenleg még gyakran előforduló túlszabályozástól, vagyis attól, hogy a szükségesnél több szabályozási vagy adminisztratív terhet rójanak a vállalkozásokra és a polgárookra. Az egységes piacon belüli harmonizáció számos gyakorlati előnye elveszhet, ha a végrehajtás tagállamonként igen nagy eltéréseket mutat. Az átültetést emellett időben végre kell hajtani, hogy a lehető legkisebbre csökkenjen a jogbizonytalanság kockázata, különösen a vállalkozások számára. E tekintetben a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, valamint a regionális és helyi hatóságokat, hogy vizsgálják felül az uniós jogszabályok átültetését szolgáló jelenlegi eljárásaikat.

Az erős közigazgatás elengedhetetlen ahhoz, hogy a közzsféra továbbra is képes legyen végrehajtani az uniós szakpolitikákat. A Bizottság számos intézkedést kíván előterjeszteni⁴⁹, amelyek célja az igazgatási együttműködés elmélyítése és kiterjesztése, a hatóságok támogatása a köztisztviselők készségeinek javítása érdekében, valamint a gyakorlatok megosztásának és a személyzeti csereprogramoknak a megkönnyítése, ami hozzájárul egyes konkrét reformok végrehajtásához, szakpolitikai kezdeményezések kidolgozásához vagy új irányítási eszközök és megközelítések bevezetéséhez.

Ez a fő teljesítménymutató azt jelzi, hogy a vállalkozások mennyire érzékelik könnyűnek a kormányzati rendelkezéseknek és az adminisztratív előírásoknak való megfelelést. A növekvő tendencia azt fogja tükrözni, hogy az EU és tagállamai együttesen milyen mértékben képesek sikeresen biztosítani a növekedést elősegítő jogszabályi és közigazgatási keretet.

E tényező nyomon követésére a következő fő teljesítménymutatót javasoljuk:

Fő teljesítménymutató	Forrás	Célkitűzés	Rendelkezés e álló legfrissebb adatok
17 Könnyen betartható szabályok	Egységes piaci eredménytábla	Növekvő tendencia	3,64 (2021) 3,33 (2018)

Következtetés

A kiélezett globális verseny és az új geopolitikai realitások közepette a versenyképesség soha nem tekinthető magától értetődőnek. Olyan kérdésről van szó, amely a legmagasabb szintű politikai figyelmet érdemli. Újfént a figyelem középpontjába került a hosszú távú versenyképesség, ami azt mutatja, hogy az Európai Unió saját maga gondoskodik vonzerejéről és a világgazdaságban betöltött helyéről.

Az EU a következő évtized szempontjából kulcsfontosságú pillanathoz érkezett, és a vállalkozásoknak és a politikai döntéshozóknak egymással összefogva kell biztosítaniuk az ahhoz szükséges lendületet, hogy Európát a jövő felé vezető helyes útra tereljék. A vállalkozások hosszú távra terveznek, és beruházásaikhoz kiszámítható és versenyképes keretfeltételekre van szükségük. Pontosan ez az, ami eldönti, hogy hol fog megvalósulni a jövőbeli gazdasági növekedés.

⁴⁹ Európai közigazgatási térség az EU-ban (ComPAct).

Ez a közlemény ráirányítja a figyelmet a hosszú távú versenyképesség fő tényezőire. Ezek összefüggenek egymással, és a jelenleg előttünk álló kihívásokra nincs egyetlen helyes válasz. Az állandóan változó környezetben ezeket a tényezőket a fő teljesítménymutatók, a célkitűzések, valamint az ágazati politikák⁵⁰, az egységes piaci eredménytábla, a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program és az európai szemeszter keretében már kidolgozott nyomkövetési keretek alapján fogják mérni. A Bizottság éves rendszerességgel aktualizálni kívánja az egységes piaci és a versenyképességi eredménytáblát. Ennek köszönhetően átfogó kép alakítható az uniós versenyképesség helyzetéről a márciusban ülésező Európai Tanács és az Európai Parlament számára, tájékoztatást nyújtva a szükséges szakpolitikai intézkedésekről, és hozzájárulva azok mielőbbi megvitatásához. Emellett az eredménytáblák támpontként szolgálnak majd a Bizottság napi munkájához, valamint a társjogalkotók számára az európai versenyképességre hatást gyakorló jogszabályok véglegesítéséhez. A tagállamok reformok iránti elkötelezettsége, valamint a vállalkozásoknak küldött összehangolt és határozott üzenetek, a szükséges beruházásokkal és végrehajtással kiegészülve lehetővé teszik, hogy a jövőbeli versenyképesség Európa erejére épüljön.

Eközben a Bizottság aktívan átvilágítja majd a szabályozást, értékeli, hogy az megfelel-e a célnak, és törekszik a szabályozás innovációbarátabb megközelítése felé való elmozdulásra. Az egyértelmű szabályozási keret, a kulcsfontosságú innováció támogatása, a képzett munkaerő, valamint lehetőség szerint a jelentéstételi követelmények csökkentése megteremti az uniós ipar hosszú távú növekedését megalapozó üzleti környezetet.

A Bizottság felkéri az Európai Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy hagyják jóvá az e közleményben meghatározott prioritásokat, és rendszeresen tekintsék át az elért eredményeket.

⁵⁰ A fenntartható fejlődési keret, a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató, a szociális pillér, az innovációs eredménytábla és más eszközök részletesebb képet adnak a kapcsolódó uniós fejleményekről.

Melléklet – Az uniós ipar versenyképességének nyomon követésére szolgáló fő teljesítménymutatók

Szám	Fő teljesítménymutató	Forrás	Leírás	Célkitűzés	Legutóbbi érték
<i>Jól működő egységes piac</i>					
1.	Integráció az egységes piacon	Egységes piaci eredménytábla ⁵¹	Az áruk és szolgáltatások EU-n belüli kereskedelmi forgalma az uniós GDP arányában.	Növekvő tendencia	Áruk: 23,5 % (2021) Áruk: 21,5 % (2020) Szolgáltatások: 6,75 % (2021) Szolgáltatások: 6,5 % (2020)
2.	Átültetési deficit	Egységes piaci eredménytábla ⁵²	Azt méri, hogy a Bizottság hány átültetett irányelv esetében indított kötelezettségszegési eljárást a helytelen átültetés miatt.	0,5 %	1,3 % (2021)
<i>Hozzáférés a magántőkéhez és a magánberuházásokhoz</i>					
3.	Nettó magánberuházások a GDP arányában	Egységes piaci eredménytábla ⁵³	A magánberuházások közvetlenül kapcsolódnak a magántőkéhez való könnyű hozzáféréshez.	Növekvő tendencia	3,2 % (2021) 2,6 % (2020) 4,4 % (2019)
4.	Kockázati tőke-befektetés	Egységes piaci eredménytábla ⁵⁴	Az e területen elért haladás jól szemlélteti a magántőkéhez való hozzáférés terén tett általános előrelépést. A közelmúltban előrelépés történt, ám az nemzetközi összehasonlításban csekély mértékű.	Növekvő tendencia	0,48 % (2021) 0,03 % (2018)
<i>Közberuházás és infrastruktúra</i>					

⁵¹ [Integration of goods and services | Single Market Scoreboard \(Áruk és szolgáltatások integrációja | Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#)

⁵² [Transposition | Single Market Scoreboard \(Átültetés | Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#)

⁵³ [Economic resilience | Single Market Scoreboard \(Gazdasági reziliencia | Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#)

⁵⁴ [Access to finance | Single Market Scoreboard \(Forráshoz jutás | Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#)

5.	Közberuházás a GDP arányában	AMECO adatbázis ⁵⁵	A közberuházás kulcsszerepet játszik a vállalkozástámogató infrastruktúrák, például az energia, a közlekedés vagy a digitális konnektivitás fejlesztésében és karbantartásában.	Növekvő tendencia	3,2 % (2022)
Kutatás és innováció					
6.	K+F-intenzitás a GDP %-ában	Eurostat ⁵⁶	A K+F-re fordított összes kiadás (köz- és magánkiadások).	>3 % a 2030 utáni időszakban	2,26 % (2021) 2,3 % (2020) 2,22 % (2019)
7.	A szabadalmi bejelentések száma ⁵⁷	Eurostat ⁵⁸	A szabadalmak tükrözik a gazdaságnak a tudás kiaknázására vonatkozó képességét, és jelzik az innováció révén megszerezhető versenyképességi előnyt.	Növekvő tendencia	67 713 (2021) 65 925 (2020) 66 510 (2019)
Energia					
8.	A megújuló forrásokból előállított energia aránya	Eurostat ⁵⁹	Megújulóenergia-termelés (a megújulóenergia-irányelvben javasoltak szerint).	45 % 2030-ban	21,77 % (2021) 22,04 % (2020) 19,89 % (2019)
9.	Nem háztartási fogyasztók által fizetett villamosenergia-árak ⁶⁰	Eurostat ⁶¹	Az ipari fogyasztók által fizetendő villamosenergia-ár jól jelzi az energia megfizethetőségét.	Csökkenés, majd stabilizálódás	0,1604 EUR/kWh (2022. első félév) 0,0818 EUR (2020. első félév)
Körforgásos jelleg					

⁵⁵ https://ec.europa.eu/economy_finance/ameco_dashboard

⁵⁶ [Database - Science, technology and innovation \(Adatbázis – Tudomány, technológia és innováció\) - Eurostat \(europa.eu\)](#)

⁵⁷ Az Európai Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott szabadalmi bejelentések a bejelentő lakóhelye szerinti ország szerint, alapértelmezett nézet az Eurostat adatkészletében.

⁵⁸ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: SDG_09_40

⁵⁹ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: NRG_IND_REN

⁶⁰ IC csoport, 500 és 2 000 MWh közötti fogyasztás, alapértelmezett nézet az Eurostat adatkészletében.

⁶¹ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: NRG_PC_205

10.	Körforgásos anyagfelhasználási arány	Eurostat ⁶²	A körforgásos anyagfelhasználási arány a visszanyert és a gazdaságba visszatáplált anyagok teljes anyagfelhasználáson belüli arányát méri. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben meghatározott cél: A 2020. évi arány megkétszerezése.	23,4 % 2030-ra	11,7 % (2021) 11,7 % (2020)
Digitalizáció					
11.	A kkv-k digitális intenzitása	Eurostat ⁶³	A legalább alapszintű digitális intenzitással rendelkező uniós vállalkozások aránya. Az alapszint tizenkét kiválasztott digitális technológia közül legalább négy használatát jelenti (például bármilyen MI-technológia használata; a teljes forgalom legalább 1 %-ának megfelelő e-kereskedelmi értékesítés stb.) a digitális évtizedre vonatkozó programban meghatározottak szerint.	90 % 2030-ra	69 % (2022)
12.	A digitális technológiák vállalkozások általi átvétele	Eurostat ^{64 65 66}	A felhőszolgáltatásokat, nagy adathalmazokat, illetve mesterséges intelligenciát használó európai vállalkozások aránya. A célkitűzés a digitális évtizedre vonatkozó programban került meghatározásra.	75 % 2030-ra	Felhőszolgáltatások 41 % (2021) 23,9 % (2018) Nagy adathalmazok 14,2 % (2020) Mesterséges intelligencia

⁶² [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#)

⁶³ [How digitalised are the EU's enterprises? \(Mennyire digitalizáltak az uniós vállalkozások?\) – Products Eurostat News – Eurostat – \(europa.eu\)](#)

⁶⁴ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: ISOC_CICCE_USE. A vállalkozás mérete: 10 vagy több alkalmazott.

⁶⁵ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: ISOC_EB_BD. A vállalkozás mérete: 10 vagy több alkalmazott.

⁶⁶ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#) Internetes adatkód: ISOC_EB_AI. A vállalkozás mérete: 10 vagy több alkalmazott

					7,9 % (2021)
Oktatás és készségek					
13.	Felnőttek oktatásban és képzésben való részvétele évente (nők és férfiak)	Felnőttoktatási felmérés/munkaerő-felmérés ⁶⁷	A képzésben való fokozott részvétel azt fogja jelezni, hogy a fenntartható versenyképességhez szükséges készségfejlesztés jól halad (a célkitűzés a portói csúcstalálkozón a szociális pillér tekintetében meghatározott célok közé tartozik).	60 % 2030-ra	37,4 % (2016) ⁶⁸ A korábban hatévente végzett felnőttoktatási felmérés alapján.
14.	Felnőttek foglalkoztatási rátája	Eurostat ⁶⁹	A munkaerőpiaci részvétel növekedése nyomán mérséklődik a munkaerőhiány és javul a fenntartható versenyképesség (a célkitűzés a portói csúcstalálkozón a szociális pillér tekintetében meghatározott célok közé tartozik).	78 % 2030-ra	73 % (2021)
15.	IKT-szakemberek (nők és férfiak)	Eurostat ^{70 71}	Ez a mutató a digitális évtizedre vonatkozó programban meghatározott célok közé tartozik, és a digitális technológiák fejlesztésére és alkalmazására szakosodott, megfelelő volumenű munkaerő irányába tett előrelépést méri.	20 millió 2030-ra	8,5 millió ⁷² (2021) A nők százalékos aránya 19,1 % (2021) 17,8 % (2019)
Kereskedelem és nyitott stratégiai autonómia					

⁶⁷ Ezt a mutatót 2022-től alkalmazzák, és két évente teszik közzé az adatokat.

⁶⁸ [Circabc \(europa.eu\)](#). A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságának adatai a felnőttoktatási felmérés alapján, a „munka közbeni irányított képzés” kivételével.

⁶⁹ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#). Foglalkoztatás és aktivitás nem és életkor szerint – éves adatok. Internetes adatkód: LFSI_EMP_A.

⁷⁰ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#). Foglalkoztatott IKT-szakemberek a teljes foglalkoztatás arányában. Internetes adatkód: ISOC_SKS_ITSP

⁷¹ [Statistics \(Statisztika\) | Eurostat \(europa.eu\)](#). Foglalkoztatott IKT-szakemberek nem szerint. Internetes adatkód: ISOC_SKS_ITSPS

⁷² Becslés. A számítás alapja: 189,7 millió foglalkoztatott 2021-ben. [Employment - annual statistics - Statistics Explained \(Foglalkoztatás – éves statisztika – Statisztikák és ami mögötük van\) \(europa.eu\)](#)

16.	Kereskedelem a világ többi részével (a GDP arányában)	Éves jelentés az egységes piacról ⁷³	Az áruk és szolgáltatások világ többi részével lebonyolított kereskedelmi forgalma az uniós GDP arányában.	Növekvő tendencia	21,5 % (2021) 20,2 % (2020) ⁷⁴
<i>Szabályozásból eredő terhek</i>					
17.	Könnyen betartható szabályok	Egységes piaci eredménytábla ⁷⁵	Üzleti megítélés a következő kérdésre adott válasz alapján: „Az Ön országában mennyire könnyű a vállalkozások számára a kormányzati rendelkezések és a közigazgatási követelmények betartása (pl. az engedélyek, a jelentéstétel vagy a jogszabályok tekintetében)? (1 = túl összetett; 7 = rendkívül könnyű)”, amely a Világgazdasági Fórum globális versenyképességi indexéhez készített felmérésben szerepel.	Növekvő tendencia	3,64 (2021) 3,33 (2018)

⁷³ [ASMR 2023.pdf \(europa.eu\)](#) 1. ábra.

⁷⁴ World trade in goods and services - an overview - Statistics Explained (Áruk és szolgáltatások globális kereskedelme – áttekintés – Statisztikák és ami mögöttük van) (europa.eu)

⁷⁵ [Responsive administration and burden of regulation | Single Market Scoreboard \(Reaktív közigazgatás és szabályozási teher | Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#)